

SLOVENSKÁ INŠPEKCIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA INŠPEKTORÁT ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA BANSKÁ BYSTRICA

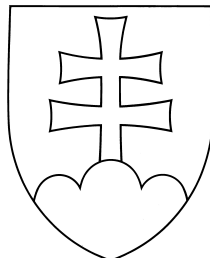
Jegorovova 29B, 97401 Banská Bystrica

Číslo spisu

11145/46/2022-46887/2022

Banská Bystrica

11. 01. 2022

ROZHODNUTIE

č. 11145/46/2022-46887/2022

Popis konania / Účastníci konania

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica ako príslušný orgán štátnej správy vo veciach v oblasti prevencie a manažmentu introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov podľa § 7 ods. 1 písm. b) a § 9 písm. d) zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 150/2019 Z. z.“) účastníkovi konania:

Mesto Hnúšťa
Francisciho 74/2
980 81 Hnúšťa
IČO: 00318744

Výrok

nariaďuje:

vykonať opatrenia na nápravu podľa § 9 písm. d) v nadväznosti na § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z. z. v tomto rozsahu:

1) Prijat' účinné opatrenia na zamedzenie úniku alebo šírenia invázných nepôvodných druhov rastlín uvedených v zozname invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky a v zozname invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Európskej únie na území mesta Hnúšťa a do jeho okolia.

Termín: 30.06.2023

2) Upozorňovať vlastníkov, správcov a užívateľov pozemkov na území mesta Hnúšťa na miesta výskytu invázných nepôvodných druhov rastlín a na ich povinnosti podľa § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. zverejnením informácie o miestach výskytu invázných nepôvodných druhov rastlín a informačného letáka podľa § 14 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. na svojom webovom sídle a iným spôsobom v obci obvyklým.

Termín: bezodkladne po uskutočnení zistenia

3) Vykonať vlastné zistenia výskytu invázných nepôvodných druhov rastlín na území mesta Hnúšťa raz mesačne v období od apríla do septembra. Na základe týchto zistení následne upozorniť vlastníkov, správcov a užívateľov pozemkov na miesta výskytu invázných nepôvodných druhov rastlín a na ich povinnosti vyplývajúce z § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z.

Termín: bezodkladne po uskutočnení zistenia

Odôvodnenie

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica, odbor inšpekcie biologickej bezpečnosti (ďalej len „inšpekcia“) vykonala dňa 03.11.2022 štátny dozor v Meste Hnúšťa, Francisciho 74/2 98081 Hnúšťa, IČO: 00318744 (ďalej len „kontrolovaná osoba“ alebo „účastník konania“) zameraný na zisťovanie dodržiavania zákona č. 150/2019 Z. z. a vykonávacích predpisov vydaných na jeho základe.

Vykonaným štátnym dozorom spojeným s terénnou obhliadkou parciel nachádzajúcich sa na území mesta Hnúšťa dňa 03.11. 2022 inšpekcia zistila výskyt invázných nepôvodných druhov rastlín pohánkovca japonského (*Fallopia japonica*) a zlatobyľe kanadskej (*Solidago canadensis*), ktoré sú uvedené v Prílohe č. 1 k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 449/2019 Z. z., ktorou sa vydáva zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky.

Invázny nepôvodný druh pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*) je najznámejší druh rodu pohánkovec. Všetky druhy rodu pohánkovec sú statné trváce byliny s bohato rozkonárenými podzemkami, z ktorých vyrastajú jednotlivé byle. Tie sú zelenej farby s červenými škvrnami, článkované, duté, v hornej časti bývajú rozkonárené. Dorastajú až do výšky 3 metrov a vytvárajú takmer nepriestupné porasty. Všetky druhy kvitnú väčšinou v auguste až septembri. Tvoria metliny zložené zo zväzkov rôzne dlhých paklasov zelenobielych až žltobielych kvetov. Plodom je trojhranná nažka, ale zvyčajne v našich podmienkach nevytvára plody.

Pohánkovec japonský tvorí rozsiahle porasty pozdĺž vodných tokov, ciest, na synantropných stanovištiach, v intravilánoch miest a obcí. Jeho porasty významne poškodzujú brehové spoločenstvá zhoršovaním svetelných podmienok, zmenami v pôdnych podmienkach a vylučovaním chemických látok potláčajúcich rast iných druhov. Mohutný rast podzemkov a výhonkov môže narušiť základy budov, múry, chodníky, odvodňovacie systémy a prispieť k zvýšeniu rizika záplav (obmedzený prietok, poškodenie protipovodňových zábran). Často vytvára rozsiahle husté porasty, pod ktorými už nedokážu existovať žiadne iné druhy rastlín. Dokáže prerásť aj asfalt a betón. Šíri sa predovšetkým vegetatívne – podzemkami, ktoré v niekoľkých vrstvách pod sebou prerastajú pôdu, rozkonárujú sa a vyrastajú z nich nové byle.

Zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*) je trváca rastlina dorastajúca do výšky 50 až 150 cm. Byle sú drsno chlpaté, husto olistené. Listy vyrastajú z byle striedavo, sú kopijovité, dlho končisté, ostro pílkovité, smerom ku vrcholu stonky zmenšujúce sa. Súkvetie je chocholíkatá metlina, tvorená úbormi drobných žltých kvetov. Okrajové jazykovité samčie kvety sú len trocha dlhšie ako vnútorné samičie kvety terča. Kvitne v auguste až októbri. Plodom sú nažky s jemným páperím na okraji. Je to silný peľový alergén.

Zlatobyľ kanadská pochádza zo Severnej Ameriky a do Európy bola dovezená ako medonosná a okrasná rastlina. Rastie na opustených miestach s narušenou vegetáciou, ktoré v súčasnosti nie sú využívané, napr. rumoviská, zarastajúce pasienky, okolia polí. Tiež sa môže nachádzať v okolí vodných tokov, ciest, železníc, na nelegálnych skládkach, ale aj v redších lesoch na juhu Slovenska, kde vytvára podrast. Vyskytuje sa viac-menej na celom území Slovenska.

Nepôvodné druhy rastlín alebo živočíchov sú také druhy, ktoré na území Slovenska nemajú pôvodný areál rozšírenia, boli na naše územie dovezené alebo sa rozšírili z iných krajín a majú potenciál sa rýchlo šíriť a negatívne ovplyvňovať populácie našich pôvodných druhov a pôvodné biotopy. Viaceré z týchto druhov v súčasnosti tvoria rozsiahle porasty, najčastejšie popri vodných tokoch, cestách, železniciach, na opustených priestranstvách, ale zasahujú aj do pôvodných rastlinných spoločenstiev (biotopov). V prípade ich masového rozšírenia významne menia charakter biotopov a ohrozujú pôvodné druhy rastlín. Ich odstraňovanie je veľmi problematické, vyžaduje si systematické niekoľkoročné zásahy, často s nevyhnutným využitím herbicídnych prípravkov, aby sa dosiahli požadované výsledky.

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. je vlastník, správca alebo užívateľ pozemku povinný za podmienok a spôsobom ustanoveným vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov (ďalej len „vyhláška č. 450/2019 Z. z.“) odstraňovať zo svojho pozemku invázne nepôvodné druhy uvedené v zozname invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky alebo v zozname invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Európskej únie a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu. Ak je pozemok v užívaní inej osoby, ako je vlastník alebo správca pozemku, tieto povinnosti preberá užívateľ pozemku.

Pri výkone štátneho dozoru dňa 03.11.2022 inšpekcia zistila, že Mesto Hnúšťa si ako vlastník pozemku nesplnilo povinnosť podľa § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. odstraňovať z pozemkov vo svojom vlastníctve invázny nepôvodný druh rastliny, ktorý je zaradený do zoznamu inváznych nepôvodných druhov rastlín vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky. Zároveň si nesplnilo povinnosť starať sa o pozemok vo svojom vlastníctve tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu tým, že na kontrolovanej parcele CKN č. 1464 nachádzajúcej sa v katastrálnom území mesta Hnúšťa neodstraňovalo invázny nepôvodný druh rastliny zlatobyľ kanadskú (*Solidago canadensis*).

Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 150/2019 Z. z. má obec povinnosť upozorňovať vlastníkov, správcov a užívateľov pozemkov na miesta výskytu inváznych nepôvodných druhov a na ich povinnosti podľa § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z.

Pri výkone štátneho dozoru dňa 03.11.2022 inšpekcia zistila, že Mesto Hnúšťa si ako obec pri výkone samosprávy nesplnilo povinnosť podľa § 14 ods. 1 zákona č. 150/2019 Z. z. tým, že neupozornilo vlastníkov parciel CKN č. 2472/1 a EKN č. 1214/3, ktoré sa nachádzajú v katastrálnom území mesta Hnúšťa na výskyt invázneho nepôvodného druhu rastliny *Fallopia* sp. – rod pohánkovec. Ďalej neupozornilo vlastníkov parciel CKN č. 2772/16 a CKN č. 2435/1 nachádzajúcich sa v katastrálnom území mesta Hnúšťa na výskyt invázneho nepôvodného druhu rastliny zlatobyľ kanadskej (*Solidago canadensis*).

Obec upozorňuje vlastníkov, správcov a užívateľov pozemkov na miesta výskytu inváznych nepôvodných druhov a na ich povinnosti podľa § 3 ods. 2 tohto zákona zverejnením informácie o miestach ich výskytu a informačného letáku podľa § 14 ods. 3 zákona č. 150/2019 Z. z. Obec môže upozorňovať vlastníkov, správcov a užívateľov pozemkov na miesta výskytu inváznych nepôvodných druhov a na ich povinnosti podľa § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. aj na základe vlastného zistenia.

Obec je povinná zverejniť informácie o miestach výskytu inváznych nepôvodných druhov a informačný leták podľa § 14 ods. 3 zákona č. 150/2019 Z. z. na svojom webovom sídle a iným spôsobom v mieste obvyklým.

Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky predkladá obci podľa § 14 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. informáciu o miestach výskytu inváznych nepôvodných druhov a informačný leták s informáciou o inváznom nepôvodnom druhu, jeho popise a zobrazení a tiež informáciu o spôsobe jeho odstraňovania na svojom webovom sídle <https://www.soprsr.sk/invazne-web/>.

Výsledkom štátneho dozoru je Protokol o vykonaní štátneho dozoru č. 46/048/22/ID-P zo dňa 22.11.2022 (č. konania 9709/46/2022-40308/2022) (ďalej len „protokol“), s ktorým bol účastník konania oboznámený dňa 23.11.2022 a mal sa možnosť sa k zisteniam štátneho dozoru uvedených v protokole vyjadriť v lehote 10 dní od doručenia protokolu.

Zo strany účastníka konania neboli v stanovenej lehote podané žiadne námietky k zisteniam štátneho dozoru a inšpekcia dňa 06.12.2022 ukončila štátny dozor doručením písomného oznámenia o ukončení štátneho dozoru (č. konania 9709/46/2022-42800/2022), ktoré bolo doručené dňa 06.12.2022.

Dňa 06.12. 2022 bol na Inšpektorát životného prostredia, Jegorovova 29B, 9874 01 Banská Bystrica doručený list č. j. 9009/2022, ktorý je súčasťou spisu č.9709/2022 a (číslo RZ: 9709/46/2022-42804/2022) a je v ňom uvedené nasledovné vyjadrenie :

"Dňa 23.11.2022 bol doručený na Mesto Hnúšťa protokol o vykonaní štátneho dozoru č. 46/048/22 ID-P, číslo konania 9709/46/2022, ktorý bol vykonaný dňa 03.11.2022.

Mesto Hnúšťa vykonalo prerokovanie protokolu na pracovnej porade s vedúcim oddelenia výstavby, VO a ŽP a odborným referentom pre životné prostredie a boli navrhnuté opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

Mesto Hnúšťa ako kontrolovaná osoba prijíma navrhnuté opatrenia v plnom rozsahu, a to nasledovne:

1. Bolo konštatované, že v prípade zmeny údajov je nutné, aby ŠOPKSR o tomto akte informovala príslušnú obec a zároveň odborný referent pre ŽP bol na porade poučený o nutnosti pravidelnej kontroly aktualizácií na internetovej

stránke ŠOPKSR a v prípade doplnenia nových miest výskytu invázných nepôvodných druhov ŠOPKou o povinnosti obce zverejniť nové miesta výskytu na svojom webovom sídle, prípadne na úradnej tabuli obce. Termín: priebežne.

2. Mesto Hnúšťa doplnilo na webové sídlo obce miesta výskytu invázných nepôvodných druhov v katastrálnom území mesta a informačné letáky.

3. Odborný referent pre ŽP má povinnosť zaslať upozornenie vlastníkom, správcovi a užívateľom pozemkov, na ktoré bola obec upozornená protokolom. Termín: do 15.12.2022

4. Odborný referent pre ŽP vypracuje a následne bude priebežne aktualizovať zoznam pozemkov s výskytom invázných nepôvodných druhov vrátane dátumu zaslaného upozornenia majiteľom, správcovi, prípadne užívateľom. Termín: základný zoznam do 15.12.2022 a dopĺňanie priebežné.

5. Mesto Hnúšťa nariadi správcovi mestských pozemkov Technické služby mesta pridržovať sa odborných odporúčaní SIŽP počas kontroly, v zmysle potreby odstránenia invázných nepôvodných druhov rastlín – pozemok parcela C-KN 1464 záhrada. Termín: do 15.12.2022

Plnenie prijatých opatrení bude Mesto Hnúšťa zabezpečovať priebežne a dôsledne v rozsahu podľa platných ustanovení legislatívy v oblasti preneseného výkonu štátnej správy na úseku životného prostredia."

Na základe vykonaného štátneho dozoru a zistených nedostatkov uvedených v Protokole o vykonaní štátneho dozoru č. 46/048/22/ID-P (č. konania: 9709/46/2022-40308/2022) inšpekcia dňa 13.12.2022 oznámila Mestu Hnúšťa začatie konania o nariadení opatrení na zabezpečenie dodržiavania zákona č. 150/2019 Z. z. podľa § 9 písm. d) v nadväznosti na § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z. z. (č. konania: 11145/46/2022-43219/2022), ktoré bolo doručené dňa 13.12.2022.

Pred vydaním rozhodnutia mal účastník konania možnosť oboznámiť sa s podkladmi pre vydanie rozhodnutia nahliadnutím do príslušného administratívneho spisu. Nahliadnutie do príslušného administratívneho spisu bolo možné uskutočniť v lehote do 7 dní odo dňa doručenia oznámenia o začatí konania o uložení opatrení na nápravu. V tejto lehote mal účastník konania tiež možnosť písomne sa vyjadriť k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia, prípadne navrhnúť ich doplnenie, resp. mohol predložiť ďalšie dôkazové materiály, ktoré by mohli objasniť zistenie skutkovej podstaty veci. Inšpekcia súčasne účastníka konania upozornila, že ak v stanovenej lehote nepredloží vyjadrenie k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia, ani ich nedoplní, bude pri rozhodovaní v predmetnej veci vychádzať zo známych podkladov, ktoré má inšpekcia k dispozícii.

Mesto Hnúšťa sa ako účastník konania vyjadril k Protokolu č. 46/048/22/ID-P listom č. j. 9009/2022, ktorý je súčasťou spisu 9709/2022, číslo RZ: 9709/46/2022-42804/2022 a na Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica bol doručený po uplynutí stanovenej lehoty.

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica, odbor biologickej bezpečnosti si dovoľuje vyjadriť nasledovné stanovisko:

Inšpekcia si cení postup a prijatie opatrení Mesta Hnúšťa pri výkone samosprávy v zmysle zákona č. 150/2019 Z. z., ktoré vykonalo po upozornení na nedostatky týkajúce sa výskytu invázných nepôvodných druhov rastlín na jeho území. Orgán štátneho dozoru zohľadnil v rozhodnutí skutočnosť, že napriek snahám sa šírenie invázných nepôvodných druhov rastlín nedarí zastaviť a stav rozšírenia invázných nepôvodných rastlín je na Slovensku dlhodobo nevyhovujúci. Z uvedeného vyplýva, že starostlivosť o rozvoj územia obce a starostlivosť o potreby obyvateľov je jednou zo základných úloh obce pri výkone samosprávy. Výskyt invázných nepôvodných druhov rastlín na území mesta môže mať negatívny vplyv na biologickú rôznorodosť a môže viesť k zhoršeniu jej životného prostredia a zdravia obyvateľov. Je dôležité zodpovedne pristupovať k odstraňovaniu invázných nepôvodných druhov rastlín, upozorňovať vlastníkov, správcov alebo užívateľov pozemkov na miesta ich výskytu prostredníctvom webovej stránky a úradnej tabule obce.

Inšpekcia na základe vykonaného konania rozhodla tak, ako sa uvádza vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať na Slovenskú inšpekciu životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia účastníkovi konania. Ak toto rozhodnutie po vyčerpaní prístupných riadnych opravných prostriedkov nadobudne právoplatnosť, jeho zákonnosť môže byť preskúmaná súdom.

JUDr. Denisa Masná
riadiateľka inšpektorátu

Informatívna poznámka - tento dokument bol vytvorený elektronicky orgánom verejnej moci

IČO: 00156906 Sufix: 10003

Doručuje sa

Mesto Hnúšťa , Mestský úrad, Ul. Francisciho 74/2, 98101 Hnúšťa, Slovenská republika

Na vedomie

Po nadobudnutí právoplatnosti:

Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Tajovského 14440/28B, 974 01 Banská Bystrica